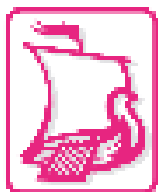

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИДНІРОВ'Я"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 р.

БОРИСТЕН

2024 рік

№ 02(387)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

У Дніпрі відбулась імпреза з віншування
володарів **Відзнаки імені Олеся Гончара**
за **2023 рік** журналу «Бористен»

“У всіх народів мова — це засіб спілкування, у нас це — фактор відчуження. Не інтелектуальне надбання століть, не код порозуміння, не першоелемент літератури, а з важкої руки Імперії ще й досі для багатьох — це ознака націоналізму, сепаратизму, причина конфліктів і моральних травм. Людина розмовляє рідною мовою, а на неї озираються...”

“Нації вмирають не від інфаркту, спочатку в них відбирають мову”

Ліна Костенко

«Бористен (Борисфен)» — незалежний і недержавний український науково-популярний щомісячник, який висвітлює наукові, культурні, соціальні, історичні події. Видавцем і засновником часопису є Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», голова правління письменник і видавець Фідель Сухоніс.
Видавець: Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“»

Серія КВ, реєстр. номер 16084-4556 ПР. Рік видання двадцять перший. Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за № І-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватись основні результати дисертаційних робіт з історії, філології, політичних наук, мистецтва та культурології.

Редакція не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних. Редакція не несе відповідальності перед авторами і/або третіми особами і організаціями за можливу шкоду, нанесену публікацією статті. Редакція має право скоротити матеріал без згоди автора. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторами.

Представництва редакції:

У США: Promethean's Retort P.O.Box 35
Lyndhurst, N.J. 07071-0035 USA

З релігійних справ у США та Канаді: Mr. V. Babanskyj, 74 Oakrige, Watchung, N.J. 07069, USA;

У Ізраїлі: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18\I, Lod, Israel

У Польщі: Juri Hawryluk, skr. poczt. 55, 17 – 100 Bielsk Podlaski, Polska

Адреса журналу «Бористен»: Адреса редакції
а/с № 791, 49008 м. Дніпро, Україна
Телефон: (050) 340 - 28 - 27
e-mail: fidelsukhonis@gmail.com

Електронні версії журналу borysten.com.ua

Долучайтесь до нас у соцмережі
facebook.com/borysteninfo

Верстка\дизайн
журналу „CatArt”
Видавець
Видавничо-поліграфічний
центр
вул. Воскресенська, 11
49000 місто Дніпро
Україна

Папір офсетний.
Друк цифровий
Щомісячник,
наклад:
1500 примірників

“Адреси доброти”

ДОРОГІ ДОБРОЧИНЦІ!

Ви добре обізнані з тим наскільки зараз загрозлива ситуація з огляду на повномасштабне вторгнення **Росії в Україну**. А тому найбільш важливим нині є допомога Збройним Силам України і потерпілим від агресії Моксель-Московії. Наш земний уклін **Товариству Української мови в США** за княжу пожертву для постраждалих в російсько-українській війні.

Сердечно дякуємо **добродію Василю Стану (Boston, MA.,)**, який вкотре допомагає нашим людям втримати москальську навалу. Цього разу він спрямував свою пожертву на допомогу харчами бійцям ЗСУ, просвіт'янам у Кривому Розі, редакції щомісячника «Бористен», а так само для діяльності нашого представництва **на Заході Фундації «Прометейв отвіт»**. Знову відгукнулася доброчинними датками на продовольчу пачку для наших захисників пані Лідія Брантон з Каліфорнії.

Сердечно дякуємо **родині Василя та Ольги Карпенко (Monroe, MI.,)** які зафундували кошти на продукти для наших захисників, а так само жертвовно сягнули кишеня для потреб сиріт у Дніпрі. **Пані Маруся Зарицька (Warren, MI.,)** надіслала пожертву на ім'я редакції **в пам'ять спочилої союзанки Лідії Таращук зі штату Мічиган**.

Влас.інформ.

----- Зміст -----

Стор.1 Адреси доброти
Стор.2 Інженери людських душ
Стор.3 Назустріч ювілею
Стор.4-5 Three Hundred Years of Attempted Genocide
Стор.6 МИ З УКРАЇНОЮ
Стор.7-8 Українські корені Чеслава Немена (з 20-тою річницею смерті)
Стор.9-11 У Дніпрі відбулась імпреза з вінішування володарів Відзнаки імені Олеся Гончара за 2023 рік журналу «Бористен» у стінах НТУ «Дніпровська політехніка»

Стор.12-13 Презентація видань фонду “Спадок Гетьманичини” у Дніпровському національному університеті
Стор.14 На часі
Стор.15 Передача книг
Стор.16-17 Герой України і Революції Гідності: як живуть батьки Сергія Нігояна з Дніпропетровиці
Стор.18 Колонка редактора
Стор.19 Кросвод від “Бористену”
Стор.20-26 Наша Церква

Долучайтесь до нас у соцмережі
facebook.com/borysteninfo

Ще більше цікавої та актуальної інформації на нашому сайті
borysten.com.ua

«До 90-ця Дніпропетровської обласної організації НСПУ»

Інженери людських душ

Кажуть, що ворог найперше отримує перемоги там, де погано працював священик і учитель. Справжній письменник так само належить до когорти наставників: і не лише тих, які формують особистість юні. Майстер красного слова - це духовний учитель, інженер людських душ. І саме до таких неперевершених зодчий історичного роману належить член Дніпропетровської обласної організації Національної спілки письменників України Володимир Гузенко (Кільченський).

У цьому фото великий символізм : благочинний міста Дніпра (Православна Церква України) Михайло Стіньо та письменник -романіст Володимир Андрійович Кільченський. Обидва взяли на свої плечі нелегку ношу - турботу про духовність своїх земляків. Адже, як сказав, літератор: **"Людська душа важча за тіло. Її дуже складно пронести через усе життя неушкодженою".**

Позаяк світлина ця зроблена у стінах поважної НТУ "Дніпровська політехніка", де серед номінантів Відзнаки імені О. Гончара журналу "Бористен" за 2023 рік було нагороджено і священика Михайла Стіньо. Людину, яка разом з письменником Володимиром Кільченським трудиться у Божому винограднику заради морального здоров'я вітчизняного соціуму.

Влас. інформ.

--- Назустріч ювілею ---

Цього року Дніпропетровська обласна організація НСПУ відзначає дев'яностолітній ювілей. Зрозуміло що за цією датою стоїть величезний пласт вітчизняної культури і літератури. На теренах нашого краю працювали по-справжньому талановиті й обдаровані літератори. Але й нині суцї варті уваги і поваги читачів.

Як ось Еліна Заржицька , що заслужено носить неформальний титул "золота письменниця України". Так вирішено декларувати діяльність тих письменників, накладі творів яких сягнули дуже і дуже поважних вимірів. Дитячі твори Еліни Іванівни системно користуються популярністю і за межами України.

А ще пані Заржицька надзвичайно соціально відповідальна літераторка. Якщо не помиляюся у цій моїй авторській телепередачі, пам'ять про яку зберігає ця світлина, ми обговорювали книги "золотої письменниці", які вийшли шрифтом Брайля для дітей з вадами зору. Отож, перші дев'яносто років нашої літературної команди ми зустрічаємо гідним складом...

Фідель Сухоніс, голова
правління ДОО НСПУ

«Читаємо англійською»

Three Hundred Years of Attempted Genocide

The current Russian aggression, today's attempt at Genocide against Ukrainians raises legal issues, although the intent of Putin, his associates Lavrov, Medvedev, Kirill and even ordinary soldiers and their mothers is undoubtedly quite transparent: "Erase the Ukrainian nation from the face of the earth." This is criminal genocidal intent expressed directly by the Moscow Church, official statements of the Kremlin by individuals and publications.

In July 2021, Putin published a lengthy essay "On the Historical Unity of Russians and Ukrainians", claiming that Ukraine is an artificial entity that occupies historically Russian lands. Numerous legal experts and historians cited Putin's essay as part of laying the groundwork for incitement to Genocide. The shooting of civilians with their hands tied is indirect evidence of criminal genocidal intent. It may simply be the criminal intent of the soldier or soldiers, the immediate perpetrators. However, targeting a missile or drone at an orphanage can only be a manifestation of the criminal intent of the one or those who give the orders. In Russia, ultimately only one person gives the orders. This is conclusive evidence of the criminal intent of genocide by Vladimir Putin, a person who was and is the subject of investigations by the International Criminal Court, regardless of whether Russia withdrew its signature from the Rome Treaty. This genocide is taking place on the territory of a state that signed the treaty and did not withdraw its signature.

On March 17, 2023 the ICC issued arrest warrants for Vladimir Putin and his surrogate Maria Lvova-Belova, the Russian commissioner for Children's rights, alleging responsibility for the war crime of unlawful deportation and transfer of children during the Russian aggression in Ukraine.

Although the arm of the International Criminal Court cannot reach the territory of the Russian Federation, the decision ensures the isolation of this criminal at least by the 123 countries that abide as signatories to the ICC statute. Putin is not able to travel freely, and

in the event that a state like Turkey that actually invited him provides immunity from arrest, it exposes itself to the condemnation of the whole world and becomes an outcast. This is expected with Putin's planned visit to Turkey and a bit of an international pariah himself President Erdogan, who is likely to ignore the court's decision, even though Turkey seeks membership in the European Union.

In addition to the ICC, there is also the International Court of Justice at the Hague which deliberates disputes between states. Here Russia itself is a defendant in an action brought by Ukraine in February 2022. However, the wheels of justice here have moved very slowly.

Today's genocide against the Ukrainian people is happening on the TV screen and other forms of media. There are many witnesses and much evidence. The action of the world community, international institutions such as the International Court of Justice, the International Criminal Court, the United Nations General Assembly, or the UN Human Rights Council are very much before the eyes of the world. The UN Security Council is well beyond the bounds of justice and the rule of law and, frankly, an oxymoron on the subject of security. The crime of Genocide is a particularly heinous crime, considered the most egregious, well beyond crimes such as aggression, war crimes, crimes against humanity and listed by the ICC and merits special attention.

On February 28, 2022, four days after the full scale invasion, the prosecutor of the ICC opened an investigation for war crimes and crimes against humanity. On March 2, 2022 the UN GA adopted a resolution deploring the "aggression" committed by Russia against Ukraine. Two days later the UN Human Rights Council called for a "swift and verifiable" withdrawal of Russian troops. On March 16, 2022 the ICC ordered Russia to immediately suspend its military operation. I traveled to Irpin', a city near Kyiv in September 2022. I saw the devastation of residential areas. I saw simple motor vehicles riddled with bullet holes on all sides. There was no doubt that Russia was targeting civilians. This was a very important observation of war crimes.

Not far from Irpin' in the City of Bucha bodies of civilians had been discovered with their hands tied behind their backs. They were shot execution style. There is no doubt that these were war crimes, and circumstantial evidence of an attempted Genocide. Targeting civilian residential areas, maternity wards, children, kidnapping children are all war crimes. The question presents itself: does this rise to the level of genocide.

Why are the Russians targeting civilian objects and even maternity wards and children? In view of the blatant language beginning with Putin's rewriting of Ukrainian history in July 2021, pilfering the history of Kyivan Rus' and stating that Ukrainians are not a nation, the intent is clear.

If Kyivan Rus' is the history of Russia and Ukrainians are not a nation, then the intent to bomb maternity wards, kidnap children and target the civilian population is to eliminate Ukrainians. For Ukrainians this is an existential war.

Existential in its very meaning signifies the existence of the country Ukraine and its people. The characterization of the war as Genocide is very real and substantiated by the facts which serve as evidence. Why did the Russians invade Ukraine? By the Russians' own assertions, it was because the Ukrainians are not even a nation. That is what Putin stated in his bizarre version of history. What does that mean? The city of Kyiv which is the capitol of Ukraine was founded in the 5th century while the village of Muscovy, which is the capitol of today's Russia was founded in the 12th century. The

sovereign Kyivan state was in existence in the 9th century/ Muscovy became a sovereign state in the 16th century. Muscovite history is very sparse, short termed and replete with barbaric aggression.

Destroying an independent and democratic Ukraine is essential to obliterating a people not only that live there but also refer to it as their motherland. That is why a majority of all Russian targets are civilian, maternal, life giving, providing energy and representing cultural treasures. Russia needs the Ukrainian identity. In order to achieve that, it needs to destroy the Ukrainian people. It has tried in the past without success. Consider the Holodomor of 1932-33 when 7-10 million Ukrainians were starved to death by the Kremlin. Today's invasion of Ukraine is yet another attempt at Genocide. The big difference is that today the Ukrainians are fighting back.

In a recent interview with his "useful idiot" Tucker Carlson, Vladimir Putin repeated his perverse view of Ukrainian and Russian history. In fact, there was no Russia until the 18th century when it was artificially forged and named by Czar Peter following his victory against the combined forces of the Swedes and Ukrainian Cossacks in the battle of Poltava in 1709. Czar Peter had commenced his criminal genocide against Ukrainians a year earlier by indiscriminately razing the city and slaughtering the inhabitants of Baturyn, the capitol of his nemesis the Ukrainian Hetman Ivan Mazepa. Mazepa's courage was glorified a century later by the English poet Lord Byron.

Thus for more than three hundred years the Russians have been attempting the Genocide of the Ukrainian people. The current war is the latest example and a severe test requiring the resolve of the global community. Ukrainians have always persevered, but never overcome this dreaded evil. Today is the best opportunity to bring an end to the evil Russian empire. This requires the will of good people everywhere.

Askold Lozynskyj (USA)
February 10, 2024

«Актуально»

МИ З УКРАЇНОЮ

23-ого лютого українська громада південно-західної Флориди масово вийшла на головну дорогу міста Норт Порт, щоб продемонструвати свою підтримку народові України в його хоробрій боротьбі з Росією за цілість своєї держави. Заплановану демонстрацію на передодні другої річниці вторгнення Росії в Україну було обговорено управою Громадського Комітету і розголошено по усіх церквах та членством і друзями громади. Було розіслано інформації про демонстрацію до місцевих часописів і масс-медіа. Також було подано до місцевих часописів платне оголошення про демонстрацію 23-ого лютого та «Молебень»-“Pray for Ukraine” 24-ого лютого.

Організатори демонстрації (з ліва): Дарія Томашоска, Віра Боднарук та Нуся Мацілінська

24-ого лютого відбулася міжконфесійна «Молитва за Україну» в церкві Входу в Храм Пресвятої Богородиці (св. Марії) на яку було запрошено до участі сусідніх священників і пасторів різних релігійних конфесій. Урочистий молебен відправив отець Дмитро Касіян, настоятель св. Марії, з участю о. Олега Сацюка, настоятеля

православної громади св. Андрія. Отці та пастори гості мали молитву при вівтарі після молебня.

Всі присутні в церкві були запрошені до церковної залі на коротку програму та каву і солодке. Отець Дмитро привітав гостей і подякував за їх підтримку Україні та її народу в цей тяжкий час боротьби з Росією. Він запросив пастора Якова Кулакевича від Першої Слов'янської Пятидесятницької Церкви виконати пісню-молитву «Помолюся тихо», яку він написав на початку війни. Щирі слова пісні-молитви дуже вразили слухачів. Пісню “To Dream the Impossible Dream” з глибоким почуттям виконав др. Юрій Шевчук, диригент при церкві св. Марії.

Голова Святочного Комітету відзначення другої річниці війни в Україні Іванна Олесницька подякувала управі Громадського Комітету південно-західної Флориди за їх невтомну працю для успіху демонстрації 23-ого лютого та Молебня, 24-ого лютого. Вона попросила голову 56 віділу Союзу Українок Америки Іню Танстол до слова, так як велику частину праці в організації і реклямі виконували членкині США. Др. Танстол підкреслила, що дуже важливо є телефонувати і зустрічатися зі своїми конгресменами і сенаторами і переконувати їх голосувати за продовження підтримки Україні в цей скрутний час.

Успішне відзначення та широка рекляма про 2-у річницю війни в Україні та потреба помочі США завдячується Громадському Комітету, членами якого є Союз Українок Америки ,56 Від. (голова Іня Танстол); Ukrainian American Club (голова Дарія Томашоска); Українські-Американські Ветерани, Пост 40 (командир Ігор Гронь); Товариство Української Мови ім. Шевченка (голова Віра Боднарук); Український Релігійний і Культурний Осередок ім. Св. Андрія (голова Віктор Лісничий); та душпастирям українських церков.

Віра Боднарук, голова Громадського Комітету

«Нашого цвіту по всьому світу»

Українські корені Чеслава Немена (з 20-тою річницею смерті)

Чеслав Немен (Чеслав Юліуш Виджицький), талановитий і відомий польський музикант, народився 16 лютого 1939 року. Відійшов у вічність рано, після невиліковної хвороби, 17 січня 2004. Його мати була українкою. Він вже від колискових років любив українську мелодійну мову та чудові українські пісні. В ті роки в його рідному селі, Старих Васиришках біля Гродна, тоді Польща, українською любили співати всі: українці, поляки, белоруси та євреї. Малий Чесьо виростав у такій політично-культурній атмосфері.

Він був сином Анни, дівоче Маркевич і Антонія Виджицького. Уся родина Чеслава Немена була дуже музичною. Про його батька Антона друзі та сусіди казали, що він мав буквально "золоті руки" – не боявся жодних робіт. Був обдарований мистецтвом, отже, ймовірно, син успадкував від нього талант. Антон вмів налаштовувати фортепіано, органи, ремонтувати машину для письма, велосипед, а навіть годинник. Був органістом в місцевому костелі. Саме він засіяв у молодого Чеська інтерес до музики. Цей інтерес також доглядала його мати Анна, яка співала в парафіяльному хорі. У домі не бракувало інструментів. Там стояли фортепіано, грамофон, і завжди лунала музика.

Українські пісні жили та звучали в душі сина все його життя. У зрілому віці він співав їх на найбільших сценічних майданчиках та фестивалях. Коли він виступав на дуже популярному Фестивалі естрадної пісні в місті Ополе, Польща, у 1977 році, тоді заявив: «Шановне панство! Хочу вам заспівати свою першу пісню, яку виконав на естраді. Було тоді мені 13 років. Співав її на сцені, дуже невеличкій, у сільській школі на батьківських зборах. Була то українська народна пісня «Чорні брови, карі очі». Цю улюблену пісню Чеслава співали мільйони, але його виконання було якимось магічним, космічним із душі. Немен дуже любив одягати вишиванку на концертах. І це не дивно, оскільки, в його жилах текла українська кров.

Чеслава тягнуло до місць, де він провів своє дитинство, і які він залишив у 1958 році, виїжджаючи до Польщі. Він хотів пройтися рідними стежками, зайти до костьола, подивитись чи зберіглась батьківська хата. Любив побувати над річкою Неман, від назви якої він взяв свій сценічний псевдонім.

Артиста любили і чекали в Україні - батьківщині його матері Анни. На рубежі 1976-1977 років йому дозволили відвідати з концертним туром Київ, Одесу, Донецьк, Львів, Чернівці та Крим. Хотяй говорив польською, але наголосив, що мати у нього українка і з дитинства знав та любив співати українські пісні.

На початку 80-их років Чеслав Немен припинив свою концертну діяльність. Багато працював, особливо ночами. Останніми роками співак страждав від хвороби лімфатичної системи. Доперва смерть цього талановитого та оригінального артиста сприяла оцінці та розумінню його внеску в європейську та світову музику. Його музика є завжди жива, оскільки твори які він склав є вічними, поза часом.

У 90-х роках він займався живописом та комп'ютерною графікою. Дочка Наталія, написала книгу під назвою "Небо буде пізніше", в якій ми знаходимо невідомі, але дуже важливі факти з життя її батька. Перефразовуючи слова своєї пісні, Чеслав Немен вигукав: *"Який дивний цей світ!". Як написав Михайло Маслій: «До останніх днів життя він не міг збагнути чому в Білорусі він ходив до московитської школи і навчався на тому псячому москалівському язике! Поляки навчаються польською німці - німецькою. А ми дозволили москалям все - мову, церкву....."*

Хочу лише додати, що польські комуністичні владарі не були ласкавими до артиста, і навіть приймали заходи для його дискредитації.

У цій статті я навів лише менш відому інформацію, яка міститься у матеріалі

Михайла Маслія, опублікованому на його сторінці у Facebook. Цей матеріал став мотивом для написання цього тексту. У інших джерелах ми не знаходимо згадок про українське походження Чеслава Немена. Дякую авторові. Обширний огляд професійної кар'єри та творчості Чеслава Немена, а також доступ до численних записів його творів можливий в Інтернеті. Після написання вищезазначеного тексту професор Б. Сліверський звернув мою увагу, що Чеслав Немен грав на кожному музичному інструменті, який він брав до рук. Я пригадую лекцію з загальної педагогіки професора К. Котловського, який викладав на Лодзькому університеті в 60-х роках XX століття. Тоді він сформулював гіпотезу, яку потім переконливо довів, що представники націй, які не мають органів у храмах, вирізняються дуже добрим слухом до музики.

Я частково перевірів цю гіпотезу в українських класах Педагогічного ліцею № 2 у Бартосицах, де я спочатку був учнем, а потім вчителем. В цих класах було багато учнів обдарованих музично, які практично вміли грати на будь-якому музичному інструменті, який опинявся в їхній доступності. Важко говорити про всі інструменти, бо тоді в цій школі не було їх так багато різних видів. Я міг би назвати друзів, які грали на фортепіано, скрипцях, мандоліні, акордеоні, органах, флейті та гітарі. Навіть польські викладачі музики, які працювали в цій школі, дивувалися цим фактам. Можливо, це підтверджує гіпотезу професора К. Котловського щодо високих музичних здібностей українців. Чи це також в певному сенсі стосується Чеслава Немена, цього польсько-українського музичного генія XX століття?

Стефан Лашин

У Дніпрі відбулась імпреза з віншування володарів Відзнаки імені Олеся Гончара за 2023 рік журналу «Бористен» у стінах НТУ «Дніпровська політехніка»

Насиченість програми і магнетизм номінантів зашкалювали. Варто лише зазначити що одним із перших присутніх привітав через інтернет-сполуку молодий науковець із США Shawn Conroy.

Народними піснями і чарівною музикою прикрашали захід пісенний гурт «Січеславці» і виконавець на кобзі та лютні Петро Ткаченко. Можна сказати що центр культури української мови імені Олеся Гончара Дніпровської політехніки у той день став осередком ЛЮДЯНОСТІ, ДОБРА, ЛЮБОВІ, ПОВАГИ, ШАНИ, ВДЯЧНОСТІ, ПАМ'ЯТІ...

Володарями щорічної Відзнаки імені Олеся Гончара щомісячника «Бористен» у 2023 році визнані:

Доктор Богдан Боднарук (Флорида, США) – секретар «Товариства української мови імені Т. Шевченка». За плідну й активну громадську діяльність, спрямовану на перемогу України в протистоянні з рашистською Московією;

Василь Стан (м. Бостон, США) – громадський діяч. За підтримку героїчної боротьби українського народу під час повномасштабного вторгнення рф;

Стефан Лашин (штат Нью-Йорк, США) – публіцист, педагог. За багаторічні публікації на шпальтах щомісячника «Бористен», спрямовані на зміцнення міжнародного авторитету України, плідну громадську діяльність;

Андрій Карпенко (м. Дніпро, Україна) – офіцер Національної гвардії України, капелан, член НСПУ. За організацію культурно-виховної роботи з адаптації до мирного життя населення Донеччини і Дніпропетровщини, активну капеланську та волонтерську діяльність;

Лілія Гиренко (м. Дніпро, Україна) – голова ГО «Жінки плюс». За активну громадську позицію й особистий внесок у розвиток та популяризацію культурної спадщини регіону;

Михайло Стіньо (м. Дніпро, Україна) – благочинний Православної Церкви України. За розбудову Православної Церкви України, плідну душпастирську діяльність;

Наталя Старюк (померла, м. Дніпро, Україна) – журналістка, письменниця, мистецтвознавець. За високохудожню книгу «Осінній промінь» (вибрані вірші, проза);

Олена Ляшенко-Федіна (м. Кам'янське, Україна) – кандидат філологічних наук, співробітниця КЗВО «ДАНО»ДОР, членкиня НСПУ. За популяризацію українського слова, літературної традиції та спадщини серед учнівської та студентської молоді;

Світлана Ігнатєва (м. Дніпро, Україна) – професорка кафедри філології та мовної комунікації Дніпровської політехніки. За вагомий внесок у розвиток та пропаганду української мови та культури, активну громадянську позицію, плідну багаторічну працю з часописом «Бористен».

Традиційна відзнака імені Олеся Гончара на сторінках Всеукраїнського щомісячника «Бористен» у Дніпровській політехніці об'єднує науковців, письменників, медійників, громадських активістів.

Дякуємо керівництву вишу, науковцям кафедри філології та мовної комунікації, особисто проректору НТУ «Дніпровська політехніка» Юрію Хоменку та керівниці Центру української мови ім. Олеся Гончара Ірині Цюп'як за організацію заходу. Номінанти з України були присутні на урочистостях.

А відомий громадський діяч з США Богдан Боднарук надіслав до присутніх свої привіти через океан.

Шановні Володарі з нагородженням відзнаки імені О. Гончара!

Це велика честь отримати цю нагороду-особливо тепер у цей бурхливий час, коли Україна бореться із Москвою за свої кордони.

Я певний, що Україна переможе в скорому часі!

Слава Героям України!

Вручення Відзнаки імені Олеся Гончара за 2023 рік проходило під знаком культурно-мистецької події. Так одна з номінантів, членкиня ДОО НСПУ Олена Ляшенко – Федіна з успіхом прочитала присутнім байки власного авторства.

Андрій Карпенко – боєць ЗСУ, капелан, волонтер, один з номінантів Відзнаки імені Олеся Гончара

Лілія Гиренко з тих громадських і владних активістів про яких сказав поет

«Тішиться навіть божої канцелярії філія, коли співпрацює з Гиренко Лілія!»

Довідково:

Відзнака імені Олесь Гончара започаткована 2003-го року. Таким кроком редакція журналу «Бористен» засвідчила свою повагу та шану до класика української літератури Олесь Терентійовича Гончара.

Свого часу автор «Собору» благословив появу січеславського щомісячника, мав листування із засновником та видавцем журналу Фіделем Сухоносом, разом із дружиною, пані Валентиною, приймав його у своїй заміській оселі під Києвом. Згодом журнал «Бористен» виступить одним з ініціаторів надання вулиці імені Олесь Гончара в м. Дніпро.

Відзнакою імені Олесь Гончара вшановуються з нагоди

ювілейних дат, визначних подій, за вагомі досягнення в галузях науки, освіти, культури, активну державотворчу та громадську діяльність громадяни України і представники української діаспори, окремі колективи, установи, релігійні громади та інші юридичні особи. Традиційно присудження Відзнаки проводиться за підтримки Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», де у Центрі культури української мови ім. Олесь Гончара в лютому місяці

Презентація видань фонду “Спадок Гетьманщини” у Дніпровському національному університеті

Книга - приклад фундаментального дослідження. Тут навіть можна знайти інформацію про своїх пращурів середини XVI-II століття! Дніпропетровщина – край козацтва, край п'яти січей, що зберіг свідків тієї доби. Це наш петриківський розпис і козацькі пісні Дніпропетровщини.

Гості з Конотопу, завдячуючи колегам Лілії Гиренко, Наталі Лисенко та Ользі Гусиній, дізналися про історію наших пісень. А потім почули їх у виконанні народного фольклорно-етнографічного гурта «Криниця» (Підгороднє) одного з трьох, чий назви є в номінаційному досьє в ЮНЕСКО. Приємно було побачити і почути голоси цих тендітних виконавиць. Їх пісня торкається серця і заповнює простір.

Їм підспівували їх учні . І це друга приємність. Це говорить про те, що козацькі пісні Дніпропетровщини будуть жити!

За це хочеться сказати багато теплих слів нашій «Криниці», слова вдячності - Катерині Карпиш.

Козацькі пісні у виконанні колективів нікого не залишили байдужими. Їм аплодували стоячі.

Говорячи про часи козаччини, ми говоримо про основу національного духовного багатства України. Письмові

або пісенні свідки діянь наших предків допомагають підтримувати зв'язок поколінь, відчувати свої корені.

Тема козаччини об'єднала Дніпропетровщину і Сумщину. Сьогодні ми це відчули. Попереду – обмін досвідом.

ЖІНКИ плюс/
WOMEN plus

“Спеціально для “Бористену””

На часі

Відбулося перше засідання координаційної ради з питань утвердження національної та громадянської ідентичності при Дніпропетровській міській раді. Залишилися непогані враження. Найперше через те, що у складі виглядає немає "весільних генералів". Публіка здебільшого задіяна конкретними справами і конкретною роботою. Особливо хвилююче було бачити людей у військовій формі. Серед них, без перебільшення, герой наших днів мужній і талановитий Геннадій Поляков.

Також показово що намічені конкретні кроки у роботі. Як амбасадор Дніпропетровська обласна організація НСПУ вже маю попередню домовленість про цикл телепрограм на каналі "Дніпро ТБ", побудованих на дитячих творах членів ДОО НСПУ. Так що чекаю від колег на гарні казки і байки гідних високої телевізійної трибуни. Головуючий на зібранні секретар Дніпровської міськради Олександр Санжара був реалістичним та застержливим:

**- Побачимо що вийде з наших намірів. По різному буває...
Але нам нині потрібні лише перемоги. Повсюдно...**

Фідель Сухоніс

Передача книг

Завдяки партнерству з ДНУ ім.О.Гончара в особі пані Алли Бахметьєвої часопис "Бористен" організував гарну справу. А саме відбулась передача до Наукової бібліотеки ДНУ Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара ДНУ імені Гончара книги від *Svitanna Ovschar* з США. Пані Світання давній приятель редакції журналу Бористен - *Borysten*.

А тому видання фактично є її репрезентантом в Україні. Це не перші книги з Америки із вітчизняної тематики, які пересилає патріотична українка. Вони стануть в нагоді науковцям та студентам вишу, у чому запевнив мене, зокрема, присутній під час передачі видань, декан історичного факультету університету Дмитро Архирейський.

Фідель Сухоніс

Герой України і Революції Гідності: як живуть батьки Сергія Нігояна з Дніпропетровщи

Йому назавжди 20 років. Сергій Нігоян загинув 22 січня 2014 року від кульових поранень при штурмі вулиці Грушевського. І назавжди став символом Революції Гідності. Чи розумів він тоді, цитуючи Шевченка на майдані, що росія через зекілька років розпочне повномасштабне вторгнення? Журналісти «Наше Місто» приїхали в рідне село Сергія – Березнуватівка, де його пам'ятають. Як і пам'ятає вся Україна.

Гарік Нігоян, батько Сергія. Для нього час зупинився десять років тому, коли він поховав сина. Єдиного сина. Каже, що раніше журналісти тут бували частіше. Але все рідше до нього звертаються за інтерв'ю. І наголошує – йому легше, коли він говорить про сина, розповідає. Він каже, що час не лікує. Вони з дружиною просто навчилися жити з цим. Мати Сергія Венера не дає коментарі, не дивиться інтерв'ю, бо просто невимовно боляче. Родина Нігоян переїхала з Вірменії до Дніпропетровщини у 1992-ому році – тікала від війни в Нагірному Карабасі. Покинули село Навур, що на кордоні з Азербайджаном. В Україні облаштувались у Березнуватівці – неподалік асфальтного заводу. Сергій народився вже тут – у селі. Свого часу батьки не знали, що він збирається на Майдан. Сергій був досить закритим, для них стало відкриттям його захоплення та цитування поезією Шевченка. А про те, що загинув, дізнались із новин. Тоді телевізор працював у родині Нігоян цілодобово. І потім було повідомлення: «Є дві жертви – один вірменин». Тоді Гарік Вийшов покурити і почув, як його дружина кричить. У новинах показали тих, хто загинув.

У селі місцеві не підтримали ініціативу назвати вулицю на честь Сергія. Зате у Дніпрі з'явився проспект Нігояна. Про це батько дізнався випадково.

У рідній школі є музей на честь Сергія. Йому посмертно присвоєно Звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» та Медалі «За жертвність і любов до України». У містах країни вулиці названі його

іменем. Весь світ бачив відео, де він декламує твори Шевченка. А фото Сергія в червоній касці з бородою впізнають далеко за межами України. Але поза цим є просто трагедія і біль батьків, які десять років тому поховали свого єдиного і найкращого у світі сина. І найменше, що можна зробити нам – не дати пам'яті про Сергія зникнути.

Дарина Сухоніс

Колонка редактора

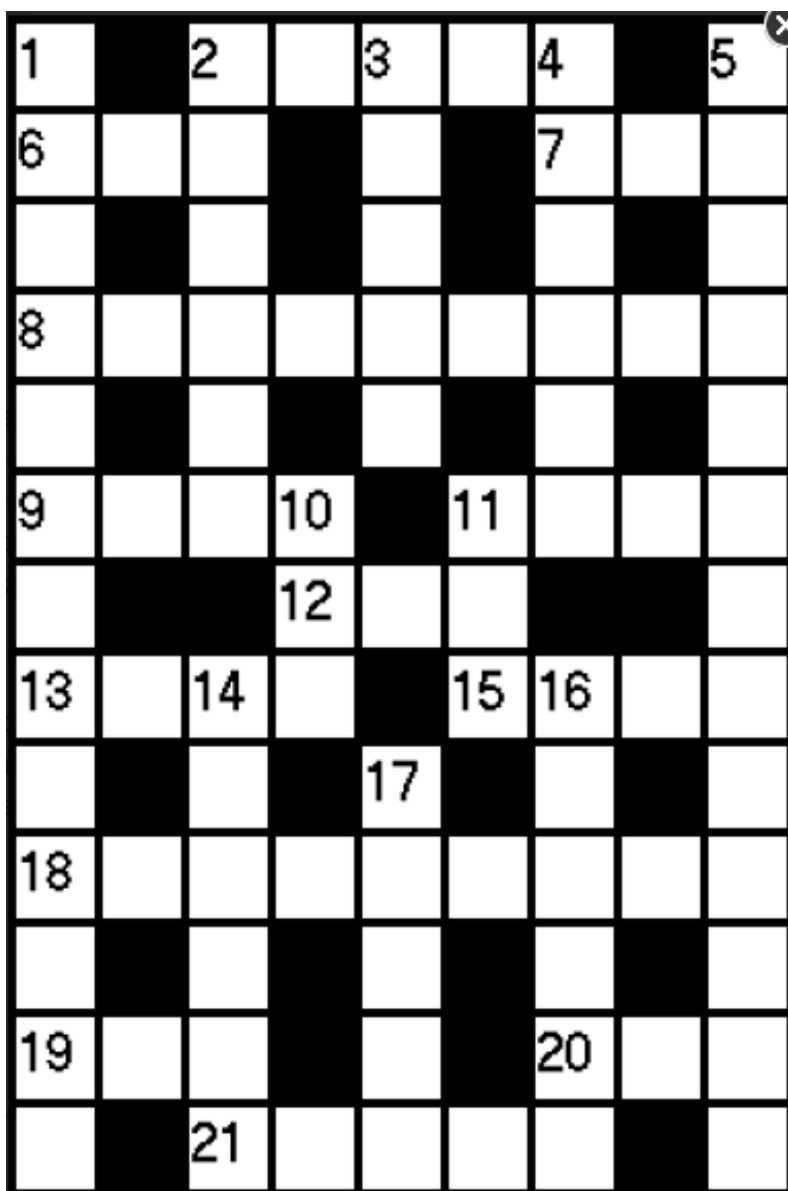
Історія ця не позбавлена певного сентименту. Майже два роки тому вловив на Солонянщині у ставку маленького коропчучка. Рибинка була настільки гарна, що вирішив посилити її в домашньому акваріумі. Попри обмеженість своєї нової водойми коропчучок виріс майже вдвічі. Почувався енергійно і завзято, бо щодня розхлюпував з добру літру води.

А ось це днями вивів з ладу освітлення у штучній водоймі. Немов водяний бугай він системно бив головою об кришку акваріуму. На цей раз "техніка" не витримала. Стало цілком зрозуміло: рибина потребує волі. Побіля міського цирку відправив майбутнього річкового велета у довготривале плавання. Чекаю тепер на меседжі про те як обживається у Дніпрі-Славуті...

Фідель Сухоніс

Кросворд від "Бористену"

За вертикаллю:

1. Прикріплювання, прив'язування чого-небудь до чогось, закручуючи.
2. Легкий короткий (до пояса) жіночий одяг.
3. Плата за перевезення вантажів морськими шляхами.
4. Місце, де що-небудь розрізано.
5. Обкрадання казни, привласнювання державних коштів.
10. «Вухогорлоніс».
11. Штат у США.
14. Річка в Іркутській області і Красноярському краї Росії, права і найбагатоводніша притока Єнісею.
16. Ікра в центральній Африці.
17. ... Пси (сузір'я північної півкулі неба).

За горизонталлю:

2. Пристрій у вагона, паровоза, автомобіля та ін. для послаблення сили удару, поштовху.
6. Вал, коток, циліндр, що обертається.
7. Індіанський народ, що існував на крайньому півдні Південної Америки.
8. Одна з країн Центральної Азії.
9. Видовжена височина з пологими схилами; косогір.
11. Чоловік, який ще не досяг зрілості; молодий чоловік.
12. Одиничний вектор.
13. Зменшення в кількості, у вазі чого-небудь при плавленні, горінні, термічній обробці і т. ін. та деяких природних процесах.
15. Високий віз на двох або чотирьох колесах.
18. Представник германських племен, які в 5-6 ст. колонізували Британію.
19. Тринадцята літера грузинської абетки.
20. У словенській міфології – зловісна сила у вигляді птаха.
21. Надруковане або написане за певною формою оголошення про концерт, виставу, лекцію і т. ін., що вивішується на видному місці.

НАША ЦЕРКВА

Видає Благословив Архієпископ і Митрополит Києва - Матері міст Руських,
Галицький, Патріарх всієї Руси-України, Свято-Успенський Києво-Печерський та
Почайвської Лаври Священноархімандрит ФІЛАРЕТ

Релігійний додаток часопису "БОРИСТЕН" № 30 (2024)

romisr

*Церква єднає людство з Господом
і єднає людей між собою, як дітей
Божих, творячи їх єдиним у
Христі, – Митрополит Епіфаній, –
Митрополит Епіфаній*

Сьогодні євангельським читанням про навернення митаря Закхея розпочинається наше приготування до Великого посту. Протягом наступних тижнів через слухання настанов з Писання ми будемо отримувати важливі духовні уроки, які завжди мають бути нам в нагоді, але особливо потрібні в покаянний постовий час. І перший з цих уроків – приклад розкаяння та навернення митаря Закхея.

Про що свідчить нам сповіщене з Євангелія?

Найперше слід звернути увагу на те, як на справжньому прикладі життя начальника митарів Закхея ми бачимо глибину Божого милосердя до грішників. Адже Закхей справді був людиною грішною, і не просто грішною – він грішив явно і безсоромно. Як начальник збирачів податків він використовував отриману від римлян владу для власного збагачення. Він не лише брав податки на користь завойовників, але відбирав більше, ніж ними вимагалось, щоби за рахунок плодів чужої праці вести заможне життя.

За таку поведінку усі загалом митарі часів земного життя Спасителя були зненавиджені народом, і саме їхнє іменування, поряд із блудницями, розбійниками та самарянами, вважалося синонімом нерозкаяних, закоренілих, явних грішників. Вважалося негідним навіть спілкуватися з ними, відвідувати їхній дім, їсти із ними за одним столом.

І ось один з таких митарів, людина закореніла у гріху, виявляє звичайне людське зацікавлення – побачити Того, про Кого усі навколо говорять, як про чудотворця та пророка. Бувши малого зросту, Закхей усвідомлює, що за натовпом він не зможе роздивитися Ісуса. Також він знає, як зневажливо ставляться до нього люди, які не поступляться йому місцем і не пропустять його підійти ближче. Тому він вилазить на високе дерево, повз яке має пройти Спаситель, щоби хоч у такий спосіб віддалік побачити Його.

На більше він не розраховує та й не може, з людських міркувань, чогось більшого очікувати. Але Бог діє незбагненним чином, Він завжди сприяє і допомагає всякому добру, плекає його в людських серцях, додаючи того, чого людині самій через слабкість або дію гріха не вистачає.

Тож коли Христос побачив на дереві Закхея, то не лише заговорив із ним, але і сказав, що відвідає його дім. Спаситель, як всевідаючий Син Божий, знав, хто такий Закхей, знав про його гріхи, про зневагу, яку мають до нього інші люди. Але також Господь бачив і паростки покаяння навіть у такому закам'янілому в гріхах серці. І бачачи добре бажання та намір Закхея, Христос сприяє їм, йдучи назустріч грішнику.

Це так зворушує начальника митарів, що він, прийнявши в своєму домі Спасителя, побачивши від Нього добредо себе ставлення та увагу, на які навіть не сподівався, щиро кається та вирішує діяльно виправити своє життя. Своє покаяння Закхей виявляє у двох цілком конкретних вчинках – у роздачі милостині на користь убогих, на що він обіцяє віддати половину свого майна, а також у відшкодуванні збитків, заподіяних тим, кого він скривдив, при тому ж вчетверо більше, ніж було ним забрано.

Таке діяльне покаяння вказує на його істинність та глибину, і тому Господь сповіщає про спасіння для Закхея та його дому. Бо саме для цього – не для одного лише засудження гріха, але для допомоги людям в очищенні від гріхів та у звільненні їх від влади зла – і прийшов на землю Син Божий.

Про ці події Євангеліє сьогодні нагадує нам не лише заради того, щоби повернути нас до давно минулих подій, але щоби тепер і завжди спонукати нас до добрих діл та правильних висновків.

Перший з них полягає в тому, що ніякий грішник не повинен впадати в остаточний відчай і не має зневірюватися у Божому милосерді. Доки людина живе, вона має можливість для покаяння. І Господь, бачачи її добрий намір, додасть їй сили, коли вона стає на шлях виправлення.

Наступний висновок полягає в тому, що хоча Бог є милосердним до грішників, але самого визнання ними скоєних гріхів – не достатньо, потрібне також і діяльне виправлення. Бо покаяння не полягає лише в тому, що людина визнаватиме себе грішною, усвідомить, чим вона завинила. Справжнє покаяння, яке веде до спасіння, сполучається з дією, спрямованою на виправлення того, що гріх спотворив.

Закхей, як митар, обкрадав людей. Тому, щоби виправити наслідки своїх гріхів, він робить протилежне – стає благодійником. Він не просто відшкодовує завдані

збитки, але відшкодовує їх із надлишком, чотирикратно, а понад те половину свого майна віддає убогим.

Отже, коли людина бажає виправити свої гріхи, вона не лише має визнати їх, не лише повинна спонукати себе більше їх не робити, але також повинна діяльно засвідчити своє прагнення набутти чесноти. Особливо такі чесноти, які будуть протилежні її попереднім гріховним звичкам і які допомагатимуть людині справді виправитися. І тоді, якими би давніми, явними та важкими б не були гріхи – Господь має силу і владу очистити їх та допомогти людині відновитися.

Однак, підсумовуючи наші роздуми над почутими сьогодні словами Писання, маємо повернутися до початку. А початок всякого покаяння є в тому, щоби грішник вийшов назустріч Богові. Щоби бажав бачити Господа, бажав почути Його. Для покаяння саме людина повинна зробити перший крок – крок до Господа. Бо без допомоги Божої, без милості Господньої, своїми власними силами справді побороти гріх для жодної людини не є можливим.

Тож, розпочинаючи підготовку до постового подвигу, коли ми маємо особливу увагу приділяти нашому покаянню, нагадаймо собі всі ці істини, щоби духовна праця наша у наступні місяці та протягом всього життя була плідною. І щоби покаяння наше прийняв Господь, як щире і діяльне, та про нас теж промовив, як про Закхея: нині прийшло спасіння до

“Новини”

Єпископ Авраамій помолився за спокій душі княгині Інгігерди-Ірини та інших правителів Київської держави

З благословення Блаженнішого Митрополита Київського і всієї України Епіфанія 23 лютого 2024 року в тисячолітній святині Православної Церкви – Соборі святої Софії Київської єпископ Бориспільський Авраамій звершив панахиду за спокій душі великої княгині київської, дружини святого благовірного князя Ярослава Мудрого – Інгігерди-Ірини й інших спочилих княгинь і князів та правителів Київської держави.

Єпископу Авраамію співслужили настоятель Малої Софії протоієрей Петро Ландвितович та запрошене духовенство. У заході також взяли участь перший заступник генерального директора заповідника «Софія Київська» Вадим Кириленко та заступник генерального директора з наукової роботи В'ячеслав Корнієнко.

Митрополит Епіфаній очолив молитву за Україну в річницю російського нападу

У другу річницю повномасштабного російського нападу на Україну, 24 лютого 2024 року, Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Епіфаній очолив молебень за перемогу України у трапезному храмі на честь святих Антонія і Феодосія Печерських Києво-Печерської Лаври.

Разом з Предстоятелем автокефальної Української Православної Церкви молилися єпископ Васильківський Єфрем, намісник Києво-Печерської Лаври єпископ Бориспільський Авраамій, столичне духовенство, капелани, воїни-захисники України та керівництво і курсанти Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Також було звершено спільну заупокійну молитву за усіх полеглих оборонців України і мирних жителів, які загинули під час російсько-української війни.

На завершення відправи Священноархімандрит Свято-Успенської Києво-Печерської Лаври звернувся до присутніх зі словом.

Блаженніший Митрополит Епіфаній наголосив, що російсько-українська війна триває не два роки, і навіть не десять – насправді вона триває вже декілька століть. Адже ворог завжди намагався поневолити українців, знищити, розчинити, аби ми не існували як окрема нація.

«Сьогодні ми також підносимо наші заупокійні молитви за тих воїнів, яких посеред нас немає. Вони віддали найдорогоцінніше – свої життя – за те, щоб була єдина українська держава. Тому ми не маємо права змарнувати те, за що вони боролися, про що вони мріяли. Ми й надалі маємо пам'ятати про них і підносити за них наші молитви. Адже через молитву ми засвідчуємо, що вони душею вічно існують, і через молитву ми проявляємо до них свою любов. Тож нехай Господь упокоїть їхні душі у Царстві Небесному, а нам усім дає силу, здоров'я і насагу продовжувати цю наполегливу боротьбу – боротьбу, яка завершиться нашою перемогою. Слава Ісусу Христу! Слава Україні!», – сказав Предстоятель.

Предстоятель відзначив українських волонтерів

Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Епіфаній 17 лютого 2024 року завітав до українських волонтерів, які сприяють обороноздатності країни та допомагають нашим воїнам у боротьбі проти російських окупантів. Волонтери вже сплели й передали воїнам 120 тисяч квадратних метрів маскувальних сіток і продовжують далі цю діяльність, а також шиють м'які ноші, виробляють перископи й окопні свічки.

У заході також взяли участь архієпископ Вишгородський Агапіт, єпископ Васильківський Єфрем, настоятель храму на честь святого великомученика Юрія Переможця протоієрей Віталій Матіяшук та в. о. голови Дарницької районної в місті Києві державної адміністрації Микола Калашник.

Його Блаженство у хабі БО «Фонд Суспільної Допомоги», керівником якої є Андрій Каменський, духовно підтримав й поспілкувався з українськими волонтерами щодо актуальних питань сьогодення та продовження волонтерської діяльності.

Також Предстоятель Православної Церкви України висловив вдячність нашим волонтерам й відзначив їх високими церковними нагородами.

«Ми разом сильні, незламні, та будемо далі боротися задля нашої української перемоги. І перемога неодмінно буде з нашим українським народом, адже Бог і правда на нашому боці», – сказав Митрополит Епіфаній.

ФУНДАЦІЯ «ПРОМЕТЕЇВ ОТВІТ»

Головним пріоритетом Фундації з осідком у США є сприяння у збереженні української свідомості та ідентичності, культурної спадщини і традиції серед широкого громадського загалу, особливо серед студентів вищих навчальних закладів в Україні та за кордоном, надання фінансової і моральної допомоги науковцям, студентам, винахідникам, громадським активістам іншим чинникам, котрі формують громадянське суспільство та демократію в Україні. За чинним американським законодавством пожертви надіслані до Фундації «Прометеїв отвіт» не підлягають оподаткуванню.

Promethean's Retort, P.O. Box 35, Lyndhurst, NJ 07071-0035
USA . 4petrop@verizon.net, 201 460 1364